

«ՄԵԽԱՆԻԿԱԿԱՆ ՎՆԱՍՎԱԾՔՆԵՐԻ ԴԱՏԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ» ԹԵՄԱՅՈՎ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

**2025թ.-ից կրկնողաբար, ք. Երևան (Մխիթար Հերացու փող. 5/1)
«Երևանի Մ. Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարան» հիմնադրամ**

- Թիրախային լսարան՝ դատաբժշկական փորձագետներ
- Մասնակիցների ակնկալվող թվաքանակ՝ 1-20 հոգի
- մասնակիցներին շնորհել ՇՄՁ 55 տեսական և 125 գործնական կրեդիտ.
դասավանդող Շոթա Վարդանյանին՝ ՇՄՁ 55 տեսական և 125 գործնական կրեդիտ
- Կոնտակտ 010583101

Շաբաթ 1	
Օր 1	
09:00-10:00	Դասախոսություն Դեպքի վայրի զննման առանձնահատկությունները մեխանիկական վնասվածքների դեպքում
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքների հիմնական տեսակների բժշկական բնութագիրը և դրանց դատաբժշկական նկարագրության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 2	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Ընդհանուր տվյալներ վնասվածության և վնասվածքների մասին
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-14:30	Գործնական աշխատանք
14:30-15:30	Դասախոսություն Քերծվածքների և ճանկվածքների դատաբժշկական նշանակությունը, դրանց վաղեմության որոշումը և փորձաքննության առանձնահատկությունները

Օր 3	
09:00-10:00	Դասախոսություն Արյունազեղումների նկարագրության առանձնահատկությունները, դատաբժշկական նշանակությունը: Սուր և առատ արյունահոսության տարբերակիչ փստորոշումը և դատաբժշկական նշանակությունը
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11.10	Դասախոսություն Վերքերի տեսակները և դրանց դատաբժշկական նշանակությունը
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 4	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Ոսկրերի կոտրվածքների և հողախախտումների տեսակների դատաբժշկական նշանակությունը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 5	
09:00-10:00	Դասախոսություն Ներքին օրգանների վնասվածքների առաջացման պատճառները, դրանց նկարագրությունը և դատաբժշկական նշանակությունը
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Անոթների խցանման տեսակների առաջացման պատճառները, դրանց փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Շաբաթ 2	
Օր 1	
09:00-10:00	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքներից առաջացած մահվան անմիջական պատճառները, դրանց փորձաքննության առանձնահատկությունները
10:00-10:10	Ընդմիջում

10:10-11:10	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքների բարդություններից առաջացած մահվան անմիջական պատճառները, դրանց փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 2	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքների կենդանության օրոք կամ հետմահու առաջացման տարբերակիչ ախտորոշումը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-14:30	Գործնական աշխատանք
14:30-15:30	Դասախոսություն Մասնատված դիակների և ոսկրային մնացորդների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
Օր 3	
09:00-10:00	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքների վաղեմության որոշումը: Անդամահատված դիակների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
10:00-10:10	Ընդմիջում
10:10-11:10	Դասախոսություն Մահացու վնասվածքներով ինքնակամ գործողություններ կատարելու հնարավորության ախտորոշումը
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 4	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11:20-12:20	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքների դասակարգումը՝ կախված ծագման մեխանիզմից
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 5	
09:00-10:00	Դասախոսություն Արդյունաբերական վնասվածություն

10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Կենցաղային վնասվածություն
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Շաբաթ 3	
Օր 1	
09:00-10:00	Դասախոսություն Բուք գործիքներից առաջացած վնասվածքները և դրանց դասակարգումը
10:00-10:20	Ընդմիջում
10:20-11:20	Դասախոսություն Տարբեր բարձրությունից վայր ընկնելու տեսակների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:20-11:40	Ընդմիջում
11:40-12:40	Գործնական աշխատանք
12:40-13:00	Ընդմիջում
13:00-15:40	Գործնական աշխատանք
Օր 2	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Տարբեր բարձրությունից և սեփական հասակից վայր ընկնելու դեպքում վնասվածքների տարբերակիչ ախտորոշումը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-14:30	Գործնական աշխատանք
14:30-15:30	Դասախոսություն Ավտոմոբիլային վնասվածքների տեսակները և դրանց դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
Օր 3	
09:00-10:00	Դասախոսություն Մեքենայի խցիկում առաջացած վնասվածքների առանձնահատկությունները, վարորդի և ուղևորների վնասվածքների փորձաքննությունը
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Հարվածի մեխանիզմով առաջացած ավտոմոբիլային վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննությունը
11:10-11:30	Ընդմիջում

11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 4	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12.20	Դասախոսություն Ավտոմեքենայի անվադողի վրաերթից առաջացած վնասվածքները
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 5	
09:00-10.00	Դասախոսություն Բարձունքից վայր ընկնելու և մեքենայի վրաերթից առաջացած վնասվածքների առաջնային դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Երկաթգծային տրանսպորտից առաջացած վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-11:50	Դասախոսություն Օդաչվական վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:50-15:30	Գործնական աշխատանք
Շաբաթ 4	
Օր 1	
09:00-10:00	Դասախոսություն Դեպքի վայրի զննման առանձնահատկությունները երկաթգծային և օդաչվական վնասվածքների դեպքում
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11.10	Դասախոսություն Տրակտորային և մոտոցիկլետային վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 2	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12.20	Դասախոսություն Կենցաղային վնասվածություն

12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-14:30	Գործնական աշխատանք
14:30-15:30	Դասախոսություն Սպորտային վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
Օր 3	
09:00-10:00	Դասախոսություն Փողոցային վնասվածության տեսակները և փորձաքննության առանձնահատկությունները
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Կտրող, ծակող և կտրող-ծակող գործիքներով պատճառած մարմնական վնասվածքների առաջացման մեխանիզմը, դրանց տարբերակիչ ախտորոշումը
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 4	
09:00-11.00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Սղոցող և կտորող գործիքներից առաջացած վնասվածքների տարբերակիչ ախտորոշումը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 5	
09:00-10:00	Դասախոսություն Մեխանիկական վնասվածքներից առաջացած մահվան առաջնային և երկրորդային պատճառների տարանջատումը: Մահվան մրցակցային պատճառները
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Համակցված վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Շաբաթ 5	
Օր 1	
09:00-10:00	Դասախոսություն Դեպքի վայրի զննման առանձնահատկությունները հրազենային վնասվածքների դեպքում

10:00-10:20	Ընդմիջում
10:20-11:20	Դասախոսություն Հրազենային զենքի և զինամթերքի ժամանակակից դասակարգումը
11:20-11:40	Ընդմիջում
11:40-12:40	Գործնական աշխատանք
12:40-13:00	Ընդմիջում
13:00-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 2	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Հրազենային կրակոցի մուտքը և ելքը, դրանց տարբերակիչ ախտորոշումը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-14:30	Գործնական աշխատանք
14:30-15:30	Դասախոսություն Կրակոցը և դրա լրացուցիչ գործոնները
Օր 3	
09:00-10:00	Դասախոսություն Հրազենային գնդակի ազդեցությունը՝ կախված նրա կինետիկ էներգիայից
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Հրազենային վնասվածքների ծագման մեխանիզմը: Ինքնավնասումների դատաբժշկական փորձաքննությունը
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 4	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Հրազենային կրակոցի հեռավորության որոշումը: Վինոգրադովի բացառիկությունը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 5	
09:00-10.00	Դասախոսություն Հրազենային կրակոցի ուղղության որոշումը: Վերքային խողովակների տեսակները

10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11.10	Դասախոսություն Ինքնաշեն և ձևափոխված զենքերի կրակոցներից առաջացած վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
11.10-12.10	Գործնական աշխատանք
12:10-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Շաբաթ 6	
Օր 1	
09:00-10:00	Դասախոսություն Դատարկ փամփուշտներով կրակոցից առաջացած վնասվածքների փորձաքննությունը
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11.10	Դասախոսություն Հրազենային գնդակի անդրադարձ/ռիկոչետ/, դրա դատաբժշկական նշանակությունը և փորձաքննության առանձնահատկությունները
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 2	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12:20	Դասախոսություն Հրազենային կրակոցների քանակի և հաջորդականության որոշումը
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-14:30	Գործնական աշխատանք
14:30-15:30	Դասախոսություն Խլացուցիչով, անաղմուկ զենքերի կրակոցից պատճառած վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները
Օր 3	
09:00-10.00	Դասախոսություն Ինքնապաշտպանության գազային զենքից պատճառած վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննությունը
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Որսորդական հրազենային զենքի կրակոցից առաջացած վնասվածքների դատաբժշկական փորձաքննության առանձնահատկությունները: Կրակոցի հեռավորության որոշումը
11:10-11:30	Ընդմիջում

11:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 4	
09:00-11:00	Գործնական աշխատանք
11:00-11:20	Ընդմիջում
11.20-12.20	Դասախոսություն Հրազենային վնասվածքների լաբորատոր ուսումնասիրության եղանակները
12:20-12:30	Ընդմիջում
12:30-15:30	Գործնական աշխատանք
Օր 5	
09:00-10:00	Դասախոսություն Կենդանի անձանց ներկա և նախկինում եղած հրազենային վնասվածքների տարբերակիչ ախտորոշումը
10:00-10:10	Ընդմիջում
10.10-11:10	Դասախոսություն Պայթյունային վնասվածքներ
11:10-11:30	Ընդմիջում
11:30-15:30	Գործնական աշխատանք

Դասավանդող՝ Շոթա Վարդանյան:

Գործնական ուսուցման ընթացքում անցկացվում են դիախերձումներ և կենդանի անձանց ուսումնասիրություն՝ համապատասխան նշված թեմաներին: